

**БНР, „Хоризонт, предаване „Преди всички“
29.01.2024 г.**

[\(аудио файл с интервюто\)](#)

Любомира Язджиева, директор на дирекция „Пенсии“: Служебното преизчисляване на пенсиите е административно облекчение за работещите пенсионери

За пета поредна година НОИ ще извърши автоматично преизчисляване на пенсиите на работещите пенсионери от 1 април. Смисълът е да се добави изработеното от тях допълнително време, като същевременно размерите на отпуснатите им пенсии да се повишат. Служебното преизчисляване ще обхване над 300 000 пенсии и разяснение как се извършва то и какви резултати да се очакват направи пред репортера ни Цветелина Стоянова, директорът на дирекция „Пенсии“ в НОИ Любомира Язджиева.

Любомира Язджиева: На първо място е едно облекчение за пенсионерите, тъй като това преизчисляване се извършва по служебна инициатива по разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване, без да е необходимо лицата да подават заявления. При преизчисляването от 1 април се взема предвид допълнително положение стаж на лицата след тяхното пенсиониране или съответно след последното преизчисляване на тяхната пенсия с такъв стаж, като се взема предвид положение от лицата стаж до края на предходната календарна година, т.е. през април 2024 г. би трябвало да преизчислим със стаж, положен до края на 2023 г.

Цветелина Стоянова: Има и друга опция обаче, за която хората трябва да подадат заявление, ако желаят това преизчисляване, освен с допълнителния стаж, да бъде и с осигурителния доход, каква е разликата?

Любомира Язджиева: Това преизчисляване има смисъл, ако лицето е работило на осигурителен доход след пенсионирането си, който е по-висок от осигурителния доход, на базата на който е преизчислена неговата пенсия. Това води до увеличаване на индивидуалния коефициент, с който е изчислена пенсията и така се увеличават в пенсионната формула два от елементите – продължителността на осигурителния стаж и стойността на осигурителния доход. Ако обаче със заявлението, подадено от лицето, се установи, че този доход не е достатъчен, за да доведе до увеличение на индивидуалния коефициент на лицето, тогава пенсията му, като по-благоприятна за него, се преизчислява само с допълнително положение допълнителен стаж след пенсиониране. Ако лицето преди пенсионирането си години наред е работило на висок осигурителен доход между средния и максималния, тогава наистина е необходимо да продължава да работи на висок доход, за да е благоприятно това за него.

Цветелина Стоянова: Принципът е да съобрази доходът, с който се е пенсионирал, с дохода след пенсионирането, за да се прецени има ли смисъл.

Любомира Язджиева: Да. Друга разлика на преизчисляването с допълнително обложение осигурителен стаж и доход след пенсионирането е, че това преизчисляване се прави за лицата от първо число на месеца, следващ месеца на подаване на заявлението.

Тези лица, които са подали заявление за ежегодно преизчисляване на тяхната пенсия, няма да получат преизчисляване на пенсията на 1 април, а в съответния месец, от който ежегодно се преизчислява тяхната пенсия. Заявлението се подава еднократно и примерно през месец юни, ако е подадено заявлението, пенсията подлежи на преизчисляване от 1 юли тази всяка следваща година стига лицето да продължава да работи и да се осигурява.

Цветелина Стоянова: Какво сочат данните например от преизчисляването, направено през миналата година - това автоматичното, което е с допълнителния стаж?

Любомира Язджиева: Преизчисляването на пенсиите от 1 април 2023 г. обхваща над 336 000 работещи пенсионери и макар бройката да изглежда доста голяма, тя е с около 5000 по-малка от преизчислените на 1 април 2022 г. пенсии. Може да се посочи, че около 31% от всички преизчислени трудови пенсии през 2023 г. са инвалидни пенсии, тоест тези пенсионери продължават да работят въпреки своите здравословни проблеми. В 3 града са преизчислени над 20 000 пенсии на работещи пенсионери, това са София, като в София са над 66 000 преизчислените пенсии, Пловдив и Варна. В два града - Бургас и Стара Загора, са преизчислени над 15 000. пенсии и в още шест – над 10 000. Увеличенията не са много съществени, тъй като се добавят в някои случаи съвсем малко месеци, особено в тези периоди, когато имаше избори. Участие в районните избирателни комисии се зачита за стаж и сме преизчислявали и пенсии с по няколко дни стаж, положен през предходната година, така че за всеки пенсионер е много относително. Има доста пенсионери, които не усещат това увеличение на пенсията или действителния размер на тяхната пенсия, който в действителност подлежи на преизчисляване, е бил под минималния гарантиран месечен размер на пенсията на осигурителен стаж и възраст. Те са получавали този минимален размер. След преизчисляването на действителния размер, той отново остава под минималния месечен гарантиран размер. На практика, когато действителният, макар и преизчислен, е под минималния, лицата ще продължат да получават минималния размер пенсии. Така че има случаи, когато или поради много малко зачетен допълнително положен стаж или поради това, че действителният размер на пенсията е доста нисък въпреки преизчисляването лицата не получават увеличаване на изплащания размер.

Цветелина Стоянова: А средно можем ли да кажем постигнатото увеличение с тези уговорки, които в момента направихме?

Любомира Язджиева: За преизчисляването от 1 април 2023 г. увеличение за месечния изплащан размер между 1 и 10 лева са получили близо 89 000 пенсии, между 10 и 20 лева увеличение за 65 000 пенсии и увеличение за малко над 20 лева малко над 26 000 пенсионери са взели. Средномесечният размер на увеличените пенсии се увеличава с малко над 13 лева за 2023 г.

Цветелина Стоянова: Още с пенсиите си през април ли тези работещи пенсионери ще получат увеличение - тези, които ще го получат, разбира се, след преизчисляването.

Любомира Язджиева: Да, до края на март вече НОИ би трябвало да разполага с данни за осигуряването на лицата, което позволява преизчислените пенсии, считано от 1 април, да бъдат изплатени в новите им преизчислени размери още през април. Това обаче важи за около 90% от пенсионерите. Има един малък дял от тях, при които се налага уточняване на някои детайли във връзка с положения от тях стаж, те, разбира се, ще си получат пак

считано от 1 април увеличението, но това може да се случи през следващите месеци – май, юни.

Цветелина Стоянова: Това означава, че веднъж вече преизчислени пенсиите от април, това не ги лишава от традиционното преизчисляване от 1 юли, нали така?

Любомира Язджиева: Да, разбира се. Осъвременяването по швейцарското правило от 1 юли се извършва върху преизчисления, считано от 1 април, размер.

Цветелина Стоянова: За една категория пенсионери около 300 000 условно два пъти в годината се случва условно увеличение на пенсиите.

Любомира Язджиева: Да, за работещите пенсионери.

